

»Iščemo sočne knjige«: Projekt tretješolcev za spodbujanje branja v mesecu knjige

mag. Janka Bergel Pogačnik, magistrica socialno pedagoških znanosti in profesorica razrednega pouka, Osnovna šola Antona Tomaža Linhartaradovljica

V prispevku predstavljam projekt z naslovom Iščemo sočne knjige, ki smo ga z učenci v tretjem razredu izvedli v mesecu aprilu – mesecu knjige. Projekt je imel dva dela. Prvi del je vključeval aktivnosti, ki so učence z vključevanjem in lastno aktivnostjo spodbudile in motivirale za branje knjig. Drugi del pa je bil dogodek Noč knjige, ki smo ga izvedli 23. 4. 2019 v okviru Amnesty International Slovenija in ga poimenovali Tačka bere pogumne punce, s čimer smo želeli širiti navdušenje za branje knjig, poudariti zadovoljstvo po dobro opravljenem delu in spodbuditi povezovanje ter občutek pripadnosti med učenci.¹

UVOD

Šola v 21. stoletju želi poskrbeti, da posameznik razvija svoje notranje potenciale in tudi kompetence, ki bodo mladim pomagale, da se bodo lahko soočali z izzivi in aktivno prispevali k razvoju družbe. V šolskem prostoru to pomeni spremenjeno vlogo učitelja in učenca. Učitelj postane koordinator, ko omogoča okolje, v katerem učenci lahko z aktivnostjo v učeči se skupnosti aktivno gradijo svoje novo znanje. To je lahko izziv, hkrati pa priložnost za igrivost, ustvarjalnost, iskanje novih idej, novih poti in popestritev, kritično presojo ter vsekakor tudi priložnost za aktivnost v lastnem profesionalnem razvoju, kar je pomembno za učitelja v šoli 21. stoletja.

Med pomembnimi kompetencami za razvoj posameznika sedanje in prihodnje družbe sta tudi dve kompetenci, katerima sem želela posvetiti posebno pozornost v mesecu knjige. To sta sposobnost za medsebojno sodelovanje in razvoj kritičnega mišljenja za branje in pisanje. Preden sem z idejo po tovrstnem projektu stopila pred učence, sem se vprašala: KAJ JE NAMEN in KAJ ŽELIM DOSEČI?

Tako sem oblikovala cilje, ki jih želim doseči pri učencih:

- spodbuditi motivacijo za branje,
- razvijati kritično mišljenje,
- širiti navdušenje za branje in vseživljenjsko bralno kulturo,
- da uživajo pri branju in iščejo dobre knjige,
- spodbujati sodelovanje, spremljanje napredka pri branju,
- širiti besedni zaklad in domišljijo,
- ustvariti prijetno klimo zaupanja,
- doseči visoko stopnjo motivacije za globlje doživljanje branega besedila,
- poslušanje drug drugega,
- poudarjati strpno sprejemanje drugačnega

pogleda in mnenja svojih sošolcev ter argumentiranje na strpen način,

- krepiti sodelovanje, usklajevanje, izbiranje, argumentiranje,
- spodbujati opredeljevanje do izpostavljenega izziva,
- omogočati iskanje izvirnih rešitev in možnosti,
- oblikovanje estetskega razstavnega prostora,
- evalviranje projekta,
- spodbujati zavedanje o delitvi odgovornosti za uspeh – neuspeh,
- poudariti zadovoljstvo ob opravljenem delu in ga nagraditi z izjemnim dogodkom,
- spodbuditi občutek pripadnosti in povezovanja, ter
- krepiti zavedanje, da skupaj zmoremo in da nihče ni sam.

NUJNI PRVI KORAK ZA DOSEGO CILJA JE PARTICIPACIJA UČENCEV

Omenjeni cilji prispevajo k oblikovanju spodbudnega učnega okolja in k nujnosti oblikovanja učeče se skupnosti. Če res želimo, da bi dosegli cilje, ki se nanašajo tako na razvoj socialnih spretnosti učencev (sodelovanje, strpnost in sprejema-

¹ Projekt je bil izveden na OŠ Toneta Čufarja Jesenice, kjer sem bila takrat zaposlena kot razredničarka tretjega razreda.

nje drugačnosti, mnenja drugih, argumentiranje, opredeljevanje) kot tudi ohranjanje in spodbujanje motivacije za branje ves mesec ali še dlje, je projekt nujno potrebno idejno, organizacijsko in izvedbeno graditi na principu participacije.

V šolskem vsakdanu to pomeni, da je med učenci potrebno vzpostaviti sodelovalno učenje in aktivno učenje. Sodelovalno učenje lahko dosežemo le v spodbudnem učnem okolju, ki temelji na zaupanju. Tukaj se posameznik počuti varno, sprejeto, slišano. Kjer je okolje spodbudno, se lahko razvijajo posameznikovi potenciali, samostojnost, odgovornost, notranje zadovoljstvo, iščejo se rešitve za reševanje konfliktov. V takem okolju je želja po sodelovanju zelo visoka, posamezniki vidijo smisel po vključevanju, čutijo potrebo po lastni aktivnosti in vključevanju. Participacija učencem omogoča, da se poslušajo njihovo mnenje in predloge, se jih spodbuja k izražanju lastnega mnenja, se upošteva mnenje drugih, se skupno odloča o izvedbi ter na koncu prevzame odgovornost in dobi moč ob uspešnosti oziroma neuspešnosti. V takem okolju nastane učeča se skupnost učencev, ki se lahko drug od drugega učijo nove spretnosti, delijo mnenja, izkušnje in načrtujejo nove korake, ki peljejo k napredku in splošnemu zadovoljstvu. Udeleženci, ki so aktivno vključeni, prevzamejo odgovornost za uspeh projekta. Tako pridobljeno znanje vodi tudi do kakovostnega in trajnega znanja in krog pozitivnega delovanja je sklenjen. Zadovoljstvo z opravljenim delom motivira za nove ideje, ustvarja pozitivno vzdušje ipd. (Bergel Pogačnik 2016, 54-56).

POTEK PROJEKTA »IŠČEMO SOČNE KNJIGE«

Prav upoštevanje načela participacije je projektu dalo polnost in dinamiko. Na tedenskih sprotne evalvacijah projekta smo skupaj z učenci načrtovali naslednji vsebinski korak v projektu.

1. korak: UVODNI KORAK V PROJEKT

Psička Honey, ki enkrat tedensko redno prihaja k pouku, je konec marca s seboj prinesla nahrbtnik s pismom. Psička je v njem učence nagovorila, spodbudila in jim predlagala, da bi raziskali knjige v šolski knjižnici. V njej bi iskali njim najboljše, res dobre, navdušujoče, sočne knjige, kot jih je poimenovala, in si o njih delili izkušnje. Za zaključek projekta se bo konec meseca organiziral dogodek Noč knjige, kar naj bi bila za vse nagrada za res dobro opravljeno delo. Psička je v pismu otroke povabila k razmišljanju, kako bi se tega lotili, kako bodo iskali sočne knjige, na kakšen način bodo izmenjevali izkušnje in ideje ...

2. korak: PREDLOGI UČENCEV

Učenci so dali predloge o tem, kako se lotiti projekta. Vse predloge so pregledali, jih izbrali in jih oblikovali v skupne predloge, ki smo jih zapisali:

1. Vsak v razredu prebere eno sočno knjigo na teden, glede na svojo bralno zmožnost.
2. Do Noči s knjigo vsak prebere vsaj 4 sočne knjige.
3. Sočna knjiga je vedno v šolski torbi.
4. Vsak dan med poukom določimo čas za 15 min branja svojih sočnih knjig.
5. Vsak učenec gre enkrat v tednu v knjižnico. Lahko si določi svoj knjižnični dan v tednu.
6. Sproti vsi prispevamo in urejamo kotiček IŠČEMO SOČNE KNJIGE.
7. Za kotiček oblikujemo pravila, ki se jih vsi držimo, in jih obesimo na vidno mesto.
8. Vsak teden pripravimo evidenco bralcev in kate sočne knjige berejo.
9. Vsak petek, ko pride kužka Honey na obisk, izmenjamo izkušnje in se pogovorimo o projektu.

Ureditev kotička: IŠČEMO SOČNE KNJIGE

1. V kotičku je oprema namenjena bralcem, ki se želijo umakniti v svet branja.
2. V kotiček se lahko umakneš tudi, ko opraviš svoje šolsko delo.
3. Na razstavnici pano pritrdiš lep izdelek, ki bo ostale bralce prepričal v branje tvoje sočne knjige.
4. Tukaj lahko svojo knjigo predstaviš tistim, ki jih zanima.
5. Lahko si samo ogleduješ in pregleduješ pano z izdelki. Pri tem si strpen in pokažeš, da ceniš trud tistega, ki je prispeval svoj izdelek.
6. Tukaj najdeš podpise sodelujočih v projektu in datum.

3. korak: PROJEKTNI DAN

To je bil dan, ko je bila pri pouku prisotna psička. Dan smo začeli v kotičku IŠČEMO SOČNE KNJIGE. Učenci so sedeli v krogu in sami razmislili o evalvacijskih vprašanjih:

- Kaj je bilo v tem tednu pri projektu dobrega?
- Kaj bi želeli spremeniti, izboljšati? Kje so težave, kako bi jih lahko rešili?
- Kaj bi še poskusili v projektu?
- Kaj bi sporočili drugim?

Svoja mnenja so potem prediskutirali v skupini. Predloge, s katerimi so se strinjali, smo naslednji teden upoštevali pri projektu. Ta postopek evalviranja smo izvedli enkrat tedensko, vsak teden.

Učenci so drug drugemu podali tudi povratno informacijo o izdelkih, ki so jih prispevali sošolci in so se zbirali v koticu čez teden. S tem so drug drugega spodbujali, spremljali in tudi videli, koliko novih knjig so že odkrili. Nekateri so dobili motivacijo, saj so v tednu prebrali več kot eno knjigo. Povedali so, da so sprva hodili v knjižnico samostojno ali v parih, kasneje, ko se je projekt že dobro razvil, so začeli načrtovati skupne in pogostejše obiske. Skupaj s knjižničarko so iskali in odkrivali zanimive, lahko celo že pozabljene knjige (npr. *Brkonja Čeljustnik*). Ugotovili so, da je odlično, kadar pri šolski uri opravijo načrtovane obveznosti in gredo v koticek na branje ali pogovor o knjigah. Skupina dečkov je pogostejše kot tedensko pripravljala bralni klub, kjer so si prebirali zanimive odlomke iz svojih knjig. Veliko učencev je izdelalo prave umetniške izdelke, s katerimi so nav-

duševali druge za branje svoje sočne knjige. Tako so izdelali stripe, reklame, mini knjige, oglase za sočno knjigo. Nekateri so iz knjige zapisali citat, kakšen smešen del in ga obesili na pano. Drugi so napisali utemeljitev, zakaj je bila zanje prebrana knjiga sočna ... Vsak je za svojo prebrano knjigo v skupini prispeval svoj delček.

Tako lahko rečemo, da se je ob projektu iščemo sočne knjige oblikovala učeča se bralna skupnost. Poleg tega, da so učenci izboljšali svoje bralne strategije (večja hitrost branja, manj napak pri branju, bolj jasna izgovorjava in upoštevanje intonacije, bolj doživeto branje in interpretacija), so zaradi spremljanja in lastne aktivnosti v projektu razvijali svoje socialne spretnosti. Pri izvajanju dejavnosti za potrebe projekta so sodelovali, argumentirali, sprejemali mnenja drugih in izražali svojega, iskali skupne rešitve. S sooblikovanjem skupnega razstavnega prostora in z lastno aktivnostjo so prispevali k razvoju in uspešnosti projekta, kar jih je navdajalo z zadovoljstvom in ponosom. To so glasno izražali svojim družinskim članom in prijateljem. Starši so na redni mesečni čajanki pred govorilnimi urami povedali, da otroci domov prinašajo več knjig in o vsebini knjig, ki jih berejo, pogosto govorijo z njimi. Nekateri so svoje starše spraševali, zakaj pa oni ne berejo knjig. Nekaj staršev se je zamislilo in sklenilo, da bodo tudi sami brali vsaj 15 minut na dan.

Učenci so čutili pripadnost, odgovornost in tudi izrazili željo novega projekta. Ker se je proti koncu šolskega leta začela kazati potreba po povečanju strategij za samostojno učenje doma, smo že oblikovali skupni izziv in projekt naslednjega meseca: Gubajmo svoje možgane.

4. korak: POGUMNE PUNCE

Projektni dan smo potem nadaljevali z dejavnostmi, s katerimi smo se pripravljali na dogodek Noč knjige. Ker smo dogodek nameravali izvesti v okviru Amnesty International Slovenija, smo se posvetili njihovi predlagani temi za Noč knjige 2019, »pogumne punce«.

V ta namen smo vsak teden prebrali eno zgodbo iz knjige *Zgodbe za lahko noč za uporniške punce* avtoric Elene Favilli in Francesce Cavallo. Učenci so iz življenjske zgodbe ene od izbranih žensk spoznavali, v čem je bila izjemna in zakaj so njena dejanja pomembna. S pomočjo tehnik, ki spodbujajo h kritičnemu mišljenju za branje in pisanje, so vsako prebrano besedilo poglobili in dopolnili s svojimi mnenji.

1. teden: jadralka Jessica Watson

Tokrat smo uporabili tabelico predvidevanja in tehniko vodenega branja. Učitelj, ki učencem gla-

sno bere besedilo, besedilo pred branjem razdeli na tri dele. Učenci pred branjem v zvezek naredijo preprosto tabelo z dvema stolpcema. V prvi stolpec že pred branjem vsakega dela napišejo svoje predvidevanje o tem, kaj se bo zgodilo. Po branju tega dela napišejo, kaj se je res zgodilo. Tako s predvidevanjem obdelamo celotno besedilo.

Ob koncu prebranega so učenci svoja razmišljanja in mnenja o prebranem izmenjali v parih ali manjših skupinah. Za zaključek je vsak učenec ustvaril umetniški izdelek, ki se navezuje na prebrano besedilo. Ob koncu učne ure smo o jadralki pogledali tudi posnetek, ki smo ga našli na spletu.

2. teden: aktivistka za pravice žensk Manal Al Šarif

Za spodbujanje kritičnega razmišljanja o tej pogumni puncu smo uporabili tehniko »v krogu naokrog«. Učenci so v skupini odgovorili na problemska vprašanja (Kaj misliš, kdo je aktivistka? Napiši, kaj o tem že veš. Kaj ti že veš o tem: varna raba interneta ...), ki so se nanašala na besedilo, ki je sledilo. Pri zapisu svojega odgovora je vsak učenec uporabil pisalo svoje barve. Skupine so se pri vprašanjih krožno menjale, tako da so vsi odgovorili na vsa vprašanja. Vsaka skupina je najprej prebrala odgovore prejšnjih in odključala tiste trditve, s katerimi se strinjajo člani skupine. Nato so dodali še svoje predloge. Po branju besedila v skupini so vse skupine pregledale predhodne odgovore, ocenile njihovo pravilnost in jih razobesile v razstavnem prostoru ostalim učencem na ogled.

3. teden: boksarka Mary Kom

Pred branjem besedila o Mary smo naredili intervju v skupinah. Po dva učenca sta v paru oblikovala in zapisala vsaj tri vprašanja, ki se nanašajo na vsebine, ki smo jih že prebrali o pogumnih puncah. Pari so se nato združili v skupine po štiri, drug drugemu postavili vprašanja in nanje odgovorili.

Kaj ti misliš,
kdo je AKTIVISTKA
ZA PRAVICE ŽENSK?

1. Da ženske delajo lahko kar hočejo.
2. Da ženske lahko sprostijo.
3. Aktivistka je nekdo, ki hoče, da ženske imajo pravico do izbire, kar hočejo.
4. Ženske imajo pravico do izbire, kar hočejo.
5. Ženske imajo pravico do izbire, kar hočejo.
6. Ženske imajo pravico do izbire, kar hočejo.
7. Ženske imajo pravico do izbire, kar hočejo.
8. To je nekdo, ki hoče, da imajo vsi iste pravice.
9. Ženske imajo pravico do izbire, kar hočejo.
10. Ženske imajo pravico do izbire, kar hočejo.
11. Ženske imajo pravico do izbire, kar hočejo.
12. Ženske imajo pravico do izbire, kar hočejo.
13. Ženske imajo pravico do izbire, kar hočejo.
14. Ženske imajo pravico do izbire, kar hočejo.
15. Ženske imajo pravico do izbire, kar hočejo.
16. Ženske imajo pravico do izbire, kar hočejo.

Po samostojnem branju besedila o Mary Kom smo vključili aktivnost za branje in pisanje, »kockanje«. Pri kockanju so bila namesto pik na kocki pritrjena vprašanja, na katera so učenci odgovarjali v manjših skupinah:

1. OPIŠI Mary.
2. PRIMERJAJ Mary in Jessico ali Manal.
3. KAKO BI LAHKO UPORABIL Maryjino izkušnjo?
4. KAJ TI MENIŠ O Mary kot pogumni puncu?
5. KAKO BI SE OPREDELIL do Mary?
6. KAJ BI O Mary ŠE RAD IZVEDEL?

Ob koncu poiščemo dodatne zanimivosti o Mary Kom na spletu.

4. teden: dirigentka Džang Šjan

Besedilo so učenci prebrali v paru. Izmenjavali so vprašanja in odgovore o besedilu. Nato je vsak

učenec izdelal svojo »činkvino«. To je zapis besed, ki so razporejene v štirih vrstah. V prvi vrsti je ena beseda, ki predstavlja naslov teme v obliki samostalnika (npr. Džang). V drugi vrsti je zapis dveh pridevnikov, ki opisujeta zgornji samostalnik. V tretji vrsti so trije pridevniki, ki opredeljujejo dejanje zgoraj zapisanega samostalnika. V četrti vrstici je zapisana asociacija na zgornjo besedo. Učenci so svoje »činkvine« estetsko oblikovali in jih razobesili v razstavnem prostoru, kjer so bile na ogled ostalim.

5. korak: NOČ KNJIGE 2019 TAČKA BERE POGUMNE PUNCE

Po štirih tednih intenzivnega dela na projektu je končno nastopil zaključni del: dogodek Noč knjige. To je nagrada za vse sodelujoče, preživeti noč v šoli. Naš dogodek za Noč knjige smo poimenovali Tačka bere pogumne punce.

Noč knjige je mednarodni dogodek, ki ga na svetovni dan knjige, 23. aprila, od leta 2014 organiziramo tudi v Sloveniji. Različni partnerji skupaj z založbo Sanje organizirajo preko 300 dogodkov po vsej Sloveniji. Organizatorji projekta Noč knjige 2018 so zapisali: »Na prav posebno noč, ko knjiga pokaže svojo moč, se skupaj povežemo in usmerimo k dvigovanju zavesti o branju, opogumljanju duha in bistrenju pogleda.«

Večer Noč knjige je bil kot češnja na torti za projekt Iščemo sočne knjige. Kako smo ga izvedli?

Ob 19. uri nas je pred vhodom v šolo pričakala psička Honey s svojim nahrbtnikom in pismom, v katerem nas je spraševala, če vemo, kdo je »kobilca«. Ob iskanju odgovora v razgovoru smo spoznali tudi, zakaj se je podpisovala z »I. Kobilca«.

Potem smo se razdelili v tri manjše skupine in se podali na tri krožne delavnice na temo pogumnih punc.

Na prvi delavnici smo s pomočjo knjižničarke spoznali svetovljanko, pisateljico, popotnico in pogumno raziskovalko Almo Karlin. Njeno življenje smo prikazali z oblikovanjem plakata, ki je prikazoval zemljevid, kjer so otroci označili kraje, kjer je potovala. Razpravljali smo o tem, kaj je skupnega vsem puncam, o katerih smo brali, v čem se njihove zgodbe razlikujejo, v čem so si podobne.

Drugo delavnico je vodila učiteljica podaljšanega bivanja. To je bila skupinska poustvarjalnica, kjer so učenci poustvarjali umetniška dela naše slikarke Ivane Kobilca.

Pri tretji delavnici je sodelovala tudi Honey. S pismom nas je povabila k risanju fraktalnih klobučkov za vse pogumne punce, o katerih smo brali v mesecu aprilu. Učenci so delali v parih. Najprej so z zaprtimi očmi narisali linijo za fraktalni klobuček in ga nato pobarvali. Potem smo se pogovorili o tem, kakšne lastnosti izraža klobuček in kateri pogumni punc bi pristajal glede na to, kar vemo o njenem življenju.

Po večerji in večerni toaleti je bil čas priprave za spanje. V sanje nas je potopilo smrčanje naše psičke Honey. Naslednje jutro smo kar v »posteljah« igrali družabne igre. Po zajtrku smo naredili še samorefleksijo dogodka. Vsak učenec je razmišljal o tem, v čem je izjemen in kje se vidi po 20. letih, v čem bi bil takrat rad izjemen?

Preostali čas so nekateri namenili igranju družabnih iger, drugi čohanju psičke, tretji pa so v učilnici in na hodnikih uredili razstveni prostor, kjer so bili staršem, učiteljem in učencem šole na ogled izdelki, ki so nastajali v projektu Iščemo sočne knjige in na dogodku Noč s knjigo.

Ob koncu so učenci in starši dali povratno informacijo o projektu.

6. korak: EVALVACIJA PROJEKTA

Ob koncu projekta naredimo tudi sklepno evalvacijo. Učenci so zapisali odgovore na naslednja vprašanja:

- Kaj je bilo dobro?
- Kaj bi želeli dodati, spremeniti?
- Katere predloge imajo za nadaljevanje in razvijanje projekta?
- Kaj o projektu so lahko uporabili?
- Kaj so opazili pri drugih sošolcih?

Tisti, ki so želeli, so svoje odgovore povedali. Ob zaključku projekta smo se z učenci pogovorili o njihovih ugotovitvah in razmišljanjih. V nadaljevanju povzemam nekaj pogostih odgovorov:

- sošolci in sošolke so več brali;
- več smo se tudi družili po pouku, ko smo obiskovali knjižnico;
- ideje za naslove knjig smo lahko dobili od drugih v kotičku;
- našli smo zbirke in avtorje, ki jih bomo lahko še dolgo prebirali;
- uživali smo, ko smo po lastnih željah ustvarjali o prebrani knjigi;
- vseč nam je bilo, da smo lahko sami izbrali način predstavitve prebrane knjige; tisti umetniški bolj z ustvarjanjem, govorniki z govorjenjem ...;
- za branje smo navdušili druge v družini;
- vseč nam je bilo, da smo učenci določili, kdaj bi imeli 15-minutne bralne minute;
- več smo brali, ker smo imeli knjigo pri sebi;
- nekateri fantje smo radi tekmovali, kdo bo prebral več knjig;
- bili smo presenečeni, ko smo videli, da smo vsi prebrali vsaj 4 knjige in da so jih nekateri prebrali tudi več kot 10;
- več prostega časa smo namenjali branju;
- ni nam bilo pretežno več brati, ker smo se veselili cilja, ko bomo prespali v šoli;
- super je bilo, da smo sami na listu označili, ko smo prebrali knjigo;
- veliko smo se pogovarjali;
- veliko smo delali v parih in skupinah, tako je lažje delati in čas hitro mine;
- zabavali smo se, ko smo pripovedovali o knjigah;
- nekateri so želeli biti vedno ta glavni, a smo jih umirili;
- obravnavali smo zanimiva besedila, se o njih pogovarjali in veliko razmišljali;
- nekateri odgovori sošolcev so nas navdušili;
- tisti, ki bolj malo govorijo, so med projektom več govorili.

ZAKLJUČEK

Ko smo učence vprašali, česa bi si še želeli pri projektih, so povedali, da bi si želeli takšnih projektov, pri katerih bi bil pri pouku kuža; da lahko o stvareh tudi oni odločajo; da bi nadaljevali z bralnimi minutami vsak dan v dopoldanskem času; da bi veli-

ko delali v skupinah in se še naprej veliko pogovarjali o temah, ki jih zanimajo. Evalvacija je pokazala tudi splošno zadovoljstvo pri vseh udeležencih ob sodelovanju v projektu. Ugotavljamo, da med udeležence prinašajo splošno zadovoljstvo projekti, ki jih načrtujemo s participacijo, saj udeležence aktivirajo, zabavajo in jih veselijo.

Lahko tudi zaključimo, da smo v projektu dosegli zastavljene cilje. Opažamo več veselja do branja, razvoj in pridobitev bralnih navad in s tem izboljšanja bralnih strategij. Poleg tega pa se je izboljšala komunikacija med učenci; povečala se je vključenost učencev s posebnimi potrebami; dvignila se je motivacija za dokončanje dela; med projektom se je povečala participacija učencev, ki se jim je dvignila samozavest, kar je opazno predvsem pri introvertiranih učencih; povečala se je zmožnost empatije in socialne spretnosti pri učencih. Vse to so res zelo pomembni razlogi in spodbude učitelju za načrtovanje in organizacijo mesečnih projektov skupaj z učenci.

Viri in literatura

Bergel Pogačnik, J. (2016): *Model spreminjanja kakovosti odnosov z medsebojnim sodelovanjem učencev, učiteljev in staršev*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta, Univerza v Ljubljani – magistrsko delo, str. 54–56.
Favilli, E. in Cavallo F. (2018): *Zgodbe za lahko noč za uporniške punce 100 zgodb o izjemnih ženskah*. Tržič: Učila International, str. 44, 88, 114, 136.